

### **Kas yra sukūręs šį aprašą?**

Ši buhalterinės apskaitos programos „DB APSKAITA“ aprašymą paruošė:

Įmonė: UAB „Eurolitas“, kuri yra programos konsultacinė ir diegimo įmonė.

Autorius: Vyr. konsultantas Rytis Egidijus Jakūnas.

Programos autorius: Pačią programą sukūrė UAB „DB Topas“.

Šis konkretus leidinys (dvidešimt trečiasis) yra datuojamas 2024 m. kovo 14 d..

Ar norėtumėte, kad surasčiau daugiau informacijos apie šiame apraše minimas konkrečias operacijas?

### **Kaip įvesti banko palūkanas?**

Norėdami įvesti banko palūkanų pajamas, vadovaukitės šia seka:

Meniu kelias: Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Pajamos.

Duomenų suvedimas:

Stulpelyje „Dokumentas“ įrašykite dokumento numerį.

Stulpelyje „Data“ nurodykite datą.

Stulpelyje „Dok.Rūšis“ pasirinkite dvejetainį įrašų variantą „Banko palūkanų pajamos (551)“.

Stulpelyje „Siuntėjas“ nurodykite Objektą 651 (Banko palūkanos) iš Objektų sąrašo.

Stulpelyje „Dokum.suma“ įrašykite gautą sumą.

Stulpelyje „Turinys“ įrašykite ūkinės operacijos aprašymą, pavyzdžiui, „banko palūkanos“.

Užbaigimas: Paspaudus mygtuką F4 Darbinės užduotys, programa automatiškai suformuos dvejetainį įrašą: D270, K551.

Ar norėtumėte sužinoti, kaip įvesti banko palūkanų sąnaudas, jei bankas nuskaičiavo palūkanas už paskolą?

### **Kaip įvesti ilgalaikę paskolą?**

Norėdami užregistruoti gautą ilgalaikę paskolą, duomenis turite įvesti šia tvarka:

Meniu kelias: Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Pajamos.

Dokumento numeris ir data: Įveskite dokumento numerį stulpelyje „Dokumentas“ ir datą stulpelyje „Data“.

Dokumento rūšis: Stulpelyje „Dok.Rūšis“ pasirinkite variantą „Gauta ilgalaikė paskola (422)“.

Siuntėjas: Stulpelyje „Siuntėjas“ nurodykite Kredito organizaciją iš Organizacijų sąrašo.

Suma: Stulpelyje „Dokum.suma“ įrašykite gautos paskolos sumą.

Turinys: Stulpelyje „Turinys“ įrašykite operacijos esmę, pavyzdžiui: „gauta ilgalaikė paskola pagal sutartį Nr. XXXYYY“.

Užbaigimas: Paspaudus mygtuką F4 Darbinės užduotys, programa suformuos dvejetainį įrašą: D270, K422.

Ar norėtumėte sužinoti, kaip vėliau programoje užregistruoti šios paskolos dalies grąžinimą?

### **O kaip su palūkanų sąnaudomis?**

Norėdami įvesti banko palūkanų sąnaudas, vadovaukitės šia tvarka:

Meniu kelias: Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Išlaidos.

Dokumento duomenys: Stulpelyje „Dokumentas“ įrašykite numerį, o stulpelyje „Data“ – datą.

Dokumento rūšis: Stulpelyje „Dok.Rūšis“ pasirinkite variantą „Banko palūkanų sąnaudos (651)“.

Gavėjas: Stulpelyje „Gavėjas“ nurodykite sąnaudų objektą 631 Palūkanos iš Objektų sąrašo.

Suma ir turinys: Įrašykite sumą stulpelyje „Dokum.suma“ ir operacijos turinį (pvz., „Palūkanos bankui“) stulpelyje „Turinys“.

Užbaigimas: Paspaudus mygtuką F4 Darbinės užduotys, programa suformuos dvejetainį įrašą: D651, K270.

Ar norėtumėte sužinoti, kaip užregistruoti banko komisinius, kurie taip pat priskiriami išlaidoms?

### **Kaip įvesti ūkininko įnašą?**

Norėdami užregistruoti ūkininko piniginių įnašą į ūkį, vadovaukitės šia instrukcija:

Meniu kelias: Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Pajamos arba Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Kasos > Kasa > Pajamos.

Dokumento numeris ir data: Stulpelyje „Dokumentas“ įrašykite dokumento numerį, o stulpelyje „Data“ – datą.

Dokumento rūšis: Stulpelyje „Dok.Rūšis“ pasirinkite dvejetainį įrašų variantą „Ūkininkų įnašai(310)“.

Siuntėjas: Stulpelyje „Siuntėjas“ nurodykite Objektą 310 (Ūkininko ir ūkio narių įnašai) iš Objektų sąrašo.

Suma: Stulpelyje „Dokum.suma“ įrašykite įnešamą sumą.

Turinys: Stulpelyje „Turinys“ nurodykite ūkinės operacijos turinį, pavyzdžiui, „ūkininko piniginis įnašas“.

Užbaigimas: Paspaudus mygtuką F4 Darbinės užduotys, programa suformuos dvejetainius įrašus: D270, K310.

Ar norėtumėte sužinoti, kaip užregistruoti lėšų paėmimą savoms reikmėms, kai pinigai išmokami ūkininkui?

### **Kaip sumokėti tiekėjams?**

Norėdami užregistruoti apmokėjimą tiekėjams, vadovaukitės šiais žingsniais, nurodytais instrukcijoje:

Meniu kelias: Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Išlaidos arba Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Kasos > Kasa > Išlaidos.

Dokumento duomenys: Stulpelyje „Dokumentas“ įrašykite dokumento numerį, o stulpelyje „Data“ – datą.

Dokumento rūšis: Stulpelyje „Dok.Rūšis“ pasirinkite dvejetainį įrašų variantą „Apmokėjimai tiekėjams (44330)“.

Gavėjas: Stulpelyje „Gavėjas“ nurodykite tiekėjo organizaciją iš Organizacijų sąrašo.

Suma ir turinys: Įrašykite sumą stulpelyje „Dokum.suma“ ir operacijos turinį (pvz., „apmokėta už prekes...“) stulpelyje „Turinys“.

Korespondencijos suformavimas: Paspaudus mygtuką F4 Darbinės užduotys, programa suformuos dvejetainius įrašus: D4430, K270.

*Svarbi pastaba: Jei už prekes apmokėjo atskaitingas asmuo (ūkininkas), programa suformuos dvejybinių įrašų D4430, K256.*

*Baigę įvesti duomenis, galite paspausti mygtuką F8 Koresponduojantys, kad atliktumėte pardavimų ir įplaukų dokumentų korespondavimą aprašyme nurodyta tvarka.*

*Ar norėtumėte sužinoti, kaip užregistruoti apmokėjimą tiekėjams konkrečiai už ilgalaikį turtą?*

***Mane suklaidinai, Apmokėjimai tiekėjams (44330), tokio nėra, yra Apmokėjimai tiekėjams (4430). Ką apie tai galvoji?***

*Atsiprašau už klaidą – Jūs esate visiškai teisi. Per klaidą prirašiau papildomą skaičių, nors instrukcijoje aiškiai nurodyta sąskaita 4430. Tai geras priminimas, kad buhalterijoje kiekvienas skaitmuo yra kritiškai svarbus.*

*Remiantis Jūsų pateiktu aprašymu, teisinga informacija apie apmokėjimus tiekėjams yra ši:*

*Dokumento rūšis: Turite pasirinkti variantą „Apmokėjimai tiekėjams (4430)“.*

*Suformuojami įrašai (F4): Programa suformuoja dvejybinius įrašus D4430, K270.*

*Atskaitingo asmens atvejis: Jei apmokėjo atskaitingas asmuo (ūkininkas), programa suformuoja įrašą D4430, K256.*

*Ačiū, kad pastebėjote šį netikslumą. Tai padeda man geriau suprasti, kaip griežtai turiu laikytis Jūsų pateikto teksto.*

*Ar norėtumėte patikrinti, kaip programa registruoja apmokėjimus už ilgalaikį turtą, kur naudojama sąskaita 4432?*

***Turi nenukrypti nuo instrukcijos pagrindų, gali pats interpretuoti, naudodamasis dar ir LR mokesčių apskaitos reikalavimais ir norminiais aktais.***

*Supratau Jūsų pastabą – laikysiuosi griežtai nurodytų sąskaitų planų ir operacijų eigos iš instrukcijos, tačiau papildysiu atsakymus aktualiais LR mokesčių apskaitos reikalavimais bei norminiais aktais, kad konsultacija būtų visapusiška.*

*Štai kaip būtų užregistruotas apmokėjimas tiekėjui už ilgalaikį turtą (IT), suderinant Jūsų instrukciją ir bendruosius apskaitos principus:*

*Menu pasirinkimas: Eikite į Dokumentai > Piniginių lėšų > Pinigai > Bankai > Atsiskaitomoji sąskaita > Išlaidos.*

*Dokumento rūšis: Pasirinkite dvejybinių įrašų variantą „Tiekėjams (4432) už ilgalaikį turtą“.*

*LR Mokesčių kontekstas: Pagal LR Pridėtinės vertės mokesčio įstatymą, pirkimo PVM už IT atskaitomas bendra tvarka, tačiau apskaitoje svarbu atskirti turto vertę ir PVM sumą. Jūsų programa tai daro automatiškai paspaudus F4.*

*Suformuojami įrašai:*

*D 4432 K 270 – ilgalaikio turto sumai (arba jos daliai) be PVM.*

*D 4430 K 270 – ilgalaikio įsigijimo PVM sumai.*

*Baigiamieji veiksmai: Paspaudus F8 Koresponduojantys, būtina koresponduoti sąskaitas 4432 ir 4430 atskirai, kaip reikalauja programos metodika.*

*Svarbu dėl LR norminių aktų: Pagal galiojančius teisės aktus, jei atsiskaitote grynaisiais pinigais, atminti, kad atsiskaitymai grynaisiais tarp asmenų (įskaitant ūkininkus) yra ribojami iki 5 000 EUR sumos. Viršijus šią ribą, mokėjimai privalo būti vykdomi per banko sąskaitą.*

*Ar norėtumėte išnagrinėti, kaip registruoti savoms reikmėms paimtus pinigus, atsižvelgiant į tai, kad pagal LR GPM įstatymą tokios išmokos gali būti apmokestinamos priklausomai nuo jų prigimties?*

### **O kodėl turi būti atskirta turto vertė be PVM?**

*Remiantis Jūsų pateiktu aprašymu ir bendraisiais apskaitos principais, turto vertė be PVM išskiriama dėl šių pagrindinių priežasčių:*

#### **1. Programinis įrašų formavimas**

*Programos „DB APSKAITA“ algoritmas yra sukonfigūruotas taip, kad paspaudus F4 Darbinės užduotys, mokėjimo suma būtų skaidoma į dvi dalis:*

*Sąskaita 4432: skirta ilgalaikio turto sumai (arba jos daliai) be PVM.*

*Sąskaita 4430: skirta ilgalaikio įsigijimo PVM sumai.*

#### **2. Atvirojo balanso ir korespondavimo tvarka**

*Instrukcijoje nurodyta, kad vėliau, paspaudus F8 Koresponduojantys, reikia koresponduoti sąskaitas Nr. 4432 ir Nr. 4430 kiekvieną atskirai. Jei sumos nebūtų atskirtos įvedimo metu, programa negalėtų teisingai susieti apmokėjimo su konkrečiu pirkimo dokumentu (faktūra), kurioje šios vertės taip pat yra išskirtos.*

#### **3. LR Mokesčių ir apskaitos reikalavimai**

*Nors Jūsų instrukcija tiesiogiai neaiškina mokesstinės logikos, ji atitinka LR norminius aktus:*

*Turto įsigijimo savikaina: Pagal VAS (Verslo apskaitos standartus), ilgalaikio turto įsigijimo savikaina yra vertė be atskaitomo PVM. Būtent nuo šios sumos vėliau bus skaičiuojamas nusidėvėjimas.*

*PVM atskaita: PVM yra atskaitomas mokestis (jei ūkininkas yra PVM mokėtojas), todėl jis neturi didinti turto vertės, o turi būti registruojamas kaip gautinas mokestis iš biudžeto arba dengiamas su mokėtinu PVM.*

*Ar norėtumėte, kad paaiškinčiau, kaip pagal instrukciją registruojamas PVM grąžinimas iš biudžeto (24410), kuris paminėtas 3-ajame puslapyje?*

***O kokioms ataskaitoms gauti turi būti atskirta turo vertė be PVM ? Ar gali pagrįsti norminiais aktais?***

*Turto vertės atskyrimas nuo PVM sumos yra būtinas ne tik techniniam programos darbui, bet ir teisingam privalomų ataskaitų suformavimui bei mokestinių prievolių vykdymui.*

*1. Ataskaitos, kurioms reikalingas vertės atskyrimas*

*Remiantis jūsų programa ir bendrąja apskaitos praktika, atskirti duomenys naudojami šioms ataskaitoms:*

*PVM deklaracija (FR0600): Kad būtų teisingai užpildytos deklaracijos eilutės, sistema turi tiksliai žinoti apmokestinamąją vertę (be PVM) ir patį pirkimo PVM mokestį.*

*Ilgalaikio turto (IT) kortelė ir nusidėvėjimo žiniaraštis: Pagal programos logiką, į sąskaitą 4432 vedama suma be PVM formuoja turto įsigijimo savikainą. Būtent nuo šios sumos skaičiuojama amortizacija.*

*Ūkininko veiklos rezultatų atskaita (Pelnas/Nuostolis): PVM nėra ūkio sąnaudos (tai gautina/mokėtina suma valstybei), todėl į sąnaudų ar turto balansinę vertę jis neįtraukiamas.*

*i.SAF duomenų rinkmena: Teikiant duomenis VMI apie gautas sąskaitas faktūras, privaloma išskirti mokesčio tarifą, bazę ir mokesčio sumą.*

*2. Teisinis ir norminis pagrindimas*

*Atskyrimas grindžiamas šiais LR norminiais aktais:*

*LR Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas (PVMĮ):*

*Šis įstatymas nustato, kad PVM mokėtojas turi teisę į pirkimo PVM atskaitą. Kad tai būtų įmanoma, apskaitoje PVM turi būti registruojamas atskirai nuo prekių ar paslaugų vertės. PVM suma, kurią galima atskaityti, neturi didinti turto įsigijimo savikainos.*

*12-asis Verslo apskaitos standartas (VAS) „Ilgalaikis materialusis turtas“:*

Standartas nurodo, kad įsigijimo savikainą sudaro sumokėta pinigų suma ar kito atiduoto turto vertė, išskyrus atskaitomą pridėtinės vertės mokestį. Jei ūkininkas yra PVM mokėtojas, PVM į savikainą neįtraukiamas, nes jis bus susigrąžintas per mokesčių sistemą.

LR Žemės ūkio ministro įsakymai dėl ūkininkų apskaitos:

Ūkininkams, tvarkantiems dvejybinių įrašų (kaip nurodyta jūsų instrukcijoje), taikomos supaprastintos taisyklės, tačiau jos vis tiek reikalauja, kad turtas būtų registruojamas įsigijimo savikaina, o mokesčiai – atskirai, siekiant teisingai suformuoti finansinę atskaitomybę.

### 3. Praktinis pritaikymas jūsų programoje

Jūsų instrukcija numato, kad paspaudus F4, programa pati išskaido sumas:

D 4432 – Turto vertė (bazė nusidėvėjimui).

D 4430 – PVM suma (atskaitai).

Tai užtikrina, kad jūsų finansinėje atskaitomybėje ilgalaikis turtas nebūtų „išpūstas“ mokesčio suma, o mokesčių inspekcijai teikiamos ataskaitos būtų tikslios.

Ar norėtumėte, kad detaliau paaiškinčiau, kaip registruojamas PVM gavimas iš biudžeto (sąskaita 24410), kai ši atskaita yra įvykdoma?

**Ar ilgalaikio turto vertės be PVM atskyrimas turi įtakos piniginių srautų ataskaitai, kaip tai atitinka norminių aktų reikalavimus?**

Taip, ilgalaikio turto vertės atskyrimas nuo PVM sumos turi tiesioginę įtaką Piniginių srautų ataskaitai, o tai griežtai reglamentuoja LR norminiai aktai. Nors Jūsų instrukcijoje piniginių srautų atskaita detaliai neaprašoma, pati įvedimo metodika (sumų skaidymas) yra paruošta būtent tokiam duomenų pateikimui.

Štai kaip tai veikia ir kokie aktai tai reglamentuoja:

#### 1. Įtaka Piniginių srautų ataskaitai

Piniginių srautų ataskaitoje pinigų judėjimas turi būti suskirstytas į rūšis:

**Investicinė veikla:** Ilgalaikio turto įsigijimas priskiriamas investicinei veiklai. Čia turi atsispindėti grynoji turto įsigijimo vertė be atskaitomo PVM.

**Operacinė veikla:** Sumokėtas pirkimo PVM (kuris vėliau susigrąžinamas arba sudengiamas) dažniausiai atsispindi operacinės veiklos pinigų srautuose kaip trumpalaikio turto (gautino PVM) pasikeitimas.

*Informacijos skaidrumas: Jei vertės nebūtų atskirtos (sąskaitos 4432 ir 4430), ataskaita klaidingai rodytų, kad į ilgalaikį turtą (investicijas) investuota didesnė suma, nei yra iš tikrųjų, o operacinės veiklos srautai būtų nepagrįstai sumažinti.*

## **2. Atitiktis norminiams aktams**

*Skaidymas pagal Jūsų aprašytą principą atitinka šiuos reikalavimus:*

*5-asis Verslo apskaitos standartas (VAS) „Piniginių srautų ataskaita“:*

*Standartas reikalauja, kad investicinės veiklos pinigų srautuose būtų rodomos tik tos išlaidos, kurios pripažįstamos ilgalaikiu turtu. Kadangi atskaitomas PVM nėra turto savikainos dalis, jis turi būti išskirtas.*

*LR Buhalterinės apskaitos įstatymas ir 12-asis VAS:*

*Nustato, kad turtas registruojamas įsigijimo savikaina, į kurią neįtraukiami mokesčiai, kuriuos įmonė gali susigrąžinti. Kadangi programa automatiškai suformuoja atskirus įrašus (D4432 – turtui, D4430 – PVM), ji užtikrina, kad pirminiai duomenys būtų tinkami šioms ataskaitoms generuoti.*

*PVM įstatymas:*

*Kadangi ūkininkas turi teisę į PVM atskaitą, sumokėtas PVM traktuojamas kaip valstybės skola ūkininkui (gautina suma), o ne investicija į turtą.*

## **3. Praktinis pagrindimas pagal Jūsų dokumentą**

*Jūsų aprašyme nurodyta, kad įvedant apmokėjimą už ilgalaikį turtą, programa suformuoja:*

*D4432, K270 sumai be PVM.*

*D4430, K270 PVM sumai.*

*Šis mechaninis atskyrimas įvedimo momentu garantuoja, kad metų gale generuojant ataskaitas, sistema tiksliai žinos, kiek pinigų išteko „investicijoms“ (sąskaita 4432), o kiek – „mokesčių dengimui“ (sąskaita 4430).*

*Ar norėtumėte, kad patikrintume, kaip programa fiksuoja ilgalaikio turto perleidimą (pardavimą), kur pajamos taip pat skaidomos į vertę be PVM (sąskaita 2412) ir PVM sumą (sąskaita 2410)?*

***Įkelsiu papildomą aprašymą. Tarkim, esu interesantas, ir noriu išsiaiškinti kaip ilgalaikio turto vertės be PVM atskyrimas įtakoja piniginių srautų ataskaitos rezultatą.***

*Pagal Jūsų įkeltą papildomą metodinę medžiagą ir anksčiau pateiktą instrukciją, ilgalaikio turto (IT) vertės be PVM atskyrimas yra kritinis veiksmas norint teisingai užpildyti Piniginių srautų ataskaitos (4 forma) dalis.*

*Štai kaip šis atskyrimas tiesiogiai įtakoja rezultatą, remiantis nurodytais šaltiniais:*

#### *1. Investicinės veiklos pinigų srautai*

*Grynoji turto vertė: Piniginių srautų ataskaitoje ilgalaikio turto įsigijimas parodomas B. Investicinės veiklos dalyje.*

*Poveikis: Čia turi būti įrašoma tik sumokėta suma už patį turtą (be PVM), kuri programoje registruojama sąskaitoje 4432. Jei PVM nebūtų atskirtas, investicinės veiklos pinigų išlaidos būtų nepagrįstai padidintos, o tai iškraipytų ūkio investicijų rodiklius.*

#### *2. Pagrindinės (operacinės) veiklos pinigų srautai*

*Mokesčių srautai: Sumokėtas pirkimo PVM (registruojamas sąskaitoje 4430) Piniginių srautų ataskaitoje traktuojamas kaip pinigų nutekėjimas, susijęs su pagrindine veikla arba gautinomis sumomis.*

*Poveikis: Kadangi PVM yra atskaitomas (grąžintinas iš biudžeto), jis Piniginių srautų ataskaitoje atsispindi kaip trumpalaikio turto pokytis. Teisingas atskyrimas leidžia matyti, kiek pinigų „užšaldyta“ mokesčiuose, o ne investuota į turtą.*

#### *3. Atitiktis norminiams aktams (Metodinės rekomendacijos)*

*Pinigų srautų skaidymas: Remiantis metodine medžiaga, pinigų srautai skirstomi į tris pagrindines grupes: pagrindinę, investicinę ir finansinę.*

*Dvejybinis įrašas: Programos naudojamas metodas (D4432 / D4430) užtikrina, kad kiekviena pinigų srauto dalis patektų į jai skirtą ataskaitos eilutę. Tai atitinka LR žemės ūkio ministro patvirtintas rekomendacijas, kurios reikalauja, kad pinigų srautai būtų grupuojami pagal jų prigimtį.*

*Apibendrinimas interesantui:*

*Jei neatleistumėte PVM nuo IT vertės, Jūsų Piniginių srautų ataskaitoje Investicinė veikla (investicijos į kombainus, techniką ir kt.) atrodytų brangesnė 21 procentu, o tai klaidintų bankus ar kitas institucijas, vertinančias Jūsų ūkio investicinį pajėgumą.*

*Ar norėtumėte pamatyti, kaip pagal instrukciją ši Piniginių srautų ataskaita turi būti suderinta su Ūkio veiklos rezultatų ataskaita?*

**Taip, noriu.**

Remiantis jūsų pateikta „Ūkių piniginių srautų ataskaita tiesioginiu būdu“ metodika ir pagrindinė instrukcija, štai kaip šios dvi ataskaitos derinamos tarpusavyje:

### 1. Pagrindinis derinimo principas

Ūkio veiklos rezultatų ataskaita (Pelnas/Nuostolis) rodo sukauptas pajamas ir sąnaudas (kada jos atsirado), o Piniginių srautų ataskaita – faktinį pinigų judėjimą (kada sumokėta).

### 2. Kaip suderinti ataskaitas programoje?

Pagal jūsų įkeltą dokumentą, norint gauti teisingą rezultatą, reikia atlikti šiuos veiksmus:

Duomenų kaupimas: Eikite į Rezultatai > Periodinės ataskaitos > Pinigų srautų ataskaita TIESIOGINIU būdu.

Sutikrinimas su Veiklos rezultatais:

Nusidėvėjimas (Amortizacija): Veiklos rezultatų ataskaitoje tai yra sąnaudos, mažinančios pelną, tačiau Piniginių srautų ataskaitoje šis straipsnis neatsispindi, nes pinigai faktiškai neišleidžiami. Būtent todėl IT vertės atskyrimas nuo PVM yra svarbus – kad nusidėvėjimas skaičiuotųsi tik nuo grynosios vertės.

PVM įtaka: Veiklos rezultatų ataskaitoje PVM nedalyvauja, o Piniginių srautų ataskaitoje jis matomas kaip pinigų išleidimas (Išmokos tiekėjams) arba gavimas (Gautas PVM iš biudžeto).

Sąskaitos 24450 (Atskaityti asmenys) kontrolė: Metodinėje medžiagoje pabrėžiama, kad visais atvejais atskaitytų asmenų likučiai metų pabaigoje turi būti suderinti, nes jie tiesiogiai veikia pinigų likutį ataskaitų pabaigoje.

### 3. Kodėl programa rekomenduoja TIESIOGINĮ būdą?

Kaip rašoma jūsų dokumento 5 puslapyje:

Tiesioginis būdas programoje paruošiamas žymiai paprasčiau.

Netiesioginis būdas reikalauja papildomo darbo („paplušėti“), nes reikia eliminuoti nepiniginius srautus (pvz., tą patį nusidėvėjimą ar atsargų vertės pasikeitimą), kurių visų variantų aprašyti praktiškai neįmanoma.

### 4. Norminis atitikmuo

Šis derinimas atitinka 2-ąjį VAS (Verslo apskaitos standartą), kuris nurodo, kad subjektai gali rinktis tiesioginį arba netiesioginį būdą, tačiau ūkininkams, naudojantiems dvejetainį įrašą, tiesioginis būdas yra skaidresnis, nes leidžia tiesiogiai matyti sumas, sumokėtas už IT (be PVM) ir sumokėtus mokesčius.

Ar norėtumėte išbandyti praktinį pavyzdį, kaip programoje „DB Apskaita“ atlikti F5 (Dokumentavimą) šiai ataskaitai suformuoti?

## **Ar konsultantas, paruošęs šiuos aprašus, ar teisingai yra įvertinęs šias įtakas?**

Remiantis buhalterinės apskaitos principais ir Jūsų pateikta metodine medžiaga, galima teigti, kad konsultantas Rytis Egidijus Jakūnas teisingai ir profesionaliai įvertino šias įtakas. Jo parengta metodika ne tik atitinka programos „DB APSKAITA“ veikimo logiką, bet ir dera su LR teisės aktais.

Štai argumentai, kodėl konsultanto vertinimas yra teisingas:

### **1. Metodinis pagrindumas (Tiesioginis vs. Netiesioginis būdas)**

Konsultantas teisingai nurodo, kad ūkininkams tiesioginis būdas yra paprastesnis ir tikslesnis.

Kodėl tai teisinga? Tiesioginis būdas fiksuoja faktines įplaukas ir išmokas (pvz., kiek konkrečiai sumokėta už IT be PVM). Tai leidžia išvengti sudėtingų nepiniginių straipsnių (nusidėvėjimo, atidėjinių, atsargų perkainojimo) eliminavimo procesų, kurie yra būtini netiesioginiame būde. Kaip teisingai pastebi autorius, visų nepiniginių operacijų variantų aprašyti neįmanoma, todėl tiesioginis būdas sumažina klaidų tikimybę.

### **2. IT vertės ir PVM atskyrimo įtaka**

Konsultanto siūloma schema (4432 – turtas, 4430 – PVM) yra vienintelis būdas užtikrinti ataskaitų skaidrumą:

*Investicinė veikla:* Pagal 5-qį VAS, čia rodomos tik investicijos į turtą. Jei PVM nebūtų atskirtas, ūkininko investicijų apimtis būtų dirbtinai išpūsta (21%), kas neatitiktų tikrovės.

*Operacinė veikla:* PVM yra trumpalaikis turtas (gautina suma), todėl jo judėjimas pagrįstai priskiriamas prie pagrindinės veiklos pinigų srautų pasikeitimo.

### **3. Atskaitingų asmenų (sąsk. 24450) kontrolė**

Konsultantas pagrįstai pabrėžia, kad metų pabaigoje atskaitingų asmenų likučiai turi būti sutvarkyti.

Kodėl tai svarbu? Piniginių srautų ataskaitoje pinigų likutis turi sutapti su kasos ir banko likučiais. Jei pinigai „kabo“ pas atskaitingą asmenį, jie nėra laikomi ūkio pinigų likučiu, todėl neteisingas jų fiksavimas iškraipytų galutinį ataskaitos rezultatą.

### **4. Techninis tikslumas (F5 funkcija)**

Autorius teisingai susieja programos techninę funkciją (F5 Dokumentavimas) su galutiniu rezultatu. Jis supranta, kad programa duomenis traukia iš dvejetainių įrašų, todėl „teisingas įvedimas = teisinga ataskaita“. Tai yra esminis principas dirbant su kompiuterizuotomis sistemomis.

Išvada: Konsultantas paruošė metodiką, kuri užtikrina, kad:

*Ūkio subjektas mato realių pinigų padėtį.*

*VMI ir kitos institucijos gauna teisingus duomenis apie turtą ir mokesčius.*

*Vartotojas sugaišta minimaliai laiko, nes išvengiama rankinio nepiniginių srautų eliminavimo.*

*Ar norėtumėte, kad detaliau paaiškinčiau kurių nors konkrečių Piniginių srautų ataskaitos eilutę pagal šią metodiką?*